

EUGENE

A photograph of a person from behind, shirtless, holding a small, round, textured object in their right hand. The person is wearing a dark skirt or pants. The background is a plain, light-colored wall. The lighting is soft and even.

KUNINGAS
KUOLEE

IONESCO

KUNINGAS KUOLEE

Ranskankielinen alkuteos *Le Roi se meurt*, 1962

© Editions Gallimard, Paris, 1964

ISBN 978-952-215-499-6

SARJA

Kansallisteatteri/ntamo 2/2014

ULKOASU

Make Copies

KANNEN VALOKUVA

Stefan Bremer

VALMISTAJA

BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

2014

ntamo

www.ntamo.net

Eugène Ionesco

KUNINGAS KUOLEE

Suomentanut Reita Lounatvuori

Suomen Kansallisteatteri

ntamo

Jacques Maclairille,
Geneviève ja Maurice de Gandillacille.

HENKILÖT

BÉRENGER I	kuningas
KUNINGATAR MARGUERITE	kuningas Bérenger'n ensimmäinen vaimo
KUNINGATAR MARIE	kuningas Bérenger'n toinen vaimo
LÄÄKÄRI	joka on myös kirurgi, pyöveli, bakterologi ja astrologi
JULIETTE	siivooja, sairaanhoitaja
VARTIJA	

NÄYTTÄMÖKUVA

Jokseenkin rapistunut, jokseenkin goottilainen valtaistuinsali. Takaseinää vasten keskinäyttämöllä pari porrasaskelmaa, jotka vievät kuninkaan valtaistuimelle. Etualalla näyttämön molemmin puolin kaksi pienempää valtaistuinta kuningatarille eli kuninkaan vaimoille.

Katsomosta nähden takavasemmalla pieni ovi, josta pääsee kuninkaan huoneisiin. Takaoikealla toinen pieni ovi. Edelleen oikealla, etunäyttämöllä, iso ovi. Ison ja pienen oven välisssä suippokaarinen ikkuna. Näyttämön vasemmassa laidassa toinen, pieni ikkuna ja samalla puolella etualalla pieni ovi. Ison oven lähellä vanha vartija keihäs kädessään.

Ennen esiripun avautumista, sen avautuessa ja vähän sen jälkeen kuullaan surkukupaisaa kuninkaallista musiikkia, jonka esikuvana ovat 1600-luvun hovin aamuseremoniassa kuullut sävellykset, Levers du Roi.

VARTIJA

(ilmoittaa) Hänen majesteettinsa kuningas Bérenger I. Eläköön kuningas!

KUNINGAS tulee oikean laidan pienestä ovesta purppuraviittaansa pukeutuneena, kruunu päässään ja valtikka kädessään. Kulkee melko ripein askelin näyttämön poikki ja poistuu vasemman laidan takaovesta.

VARTIJA

(ilmoittaa) Hänen majesteettinsa kuningatar Marguerite, kuninkaan vaimo numero yksi sekä Juliette, majesteettien siivooja ja sairaanhoitaja. Eläköön kuningatar!

MARGUERITE tulee JULIETTE kannoillaan etunäyttämön ovesta vasemmalta ja poistuu isosta ovesta.

VARTIJA

(ilmoittaa) Hänen majesteettinsa kuningatar Marie, kuninkaan vaimo numero kaksi, sydämessä numero yksi, sekä Juliette, heidän majesteettiansa siivooja ja sairaanhoitaja. Eläköön kuningatar!

Kuningatar MARIE tulee JULIETTE kannoillaan isosta ovesta oikealta ja poistuu JULIETTEN kanssa etunäyttämön ovesta vasemmalta. MARIE on viehättävämpi ja keimailevampi kuin MARGUERITE. Hänellä on kruunu, purppuraviitta ja lisäksi koruja. LÄÄKÄRI tulee takanäyttämön ovesta oikealta.

VARTIJA

(ilmoittaa) Hänen tärkeytensä, kuninkaan lääkäri, hovikirurgi, -bakterologi, -pyöveli ja -astrologi. (LÄÄKÄRI menee keskinäyttämölle, kääntyy sitten kannoillaan kuin olisi unohtanut jotakin ja poistuu samasta ovesta. VARTIJA on hetken hiljaa. Hän näyttää väsyneeltä. Jättää keihäänsä nojaleen seinää vasten ja puhaltelee kylmissään käsiinsä.) Tähän aikaan pitäis kyllä olla lämmin. Lämmitys, käynnisty! Ei auta. Ei toimi. Lämmitys,

käynnisty! Ihan kylmä patteri. Ei ole mun syy. Kukaan ei oo kertonu että multa olis tuliluvat viety! Ainakaan virallisesti. Ei tästä porukasta ikinä tiedä. *(Tarttuu äkkiä taas keihääseensä. Kuningatar MARGUERITE saapuu uudelleen takanäyttämön ovesta oikealta. Hänellä on kruunu päässään ja harteillaan vähän nukkavieru purppuraviitta. Hän on iätön ja vaikuttaa tiukalta. Pysähtyy keskelle etunäyttämöä. JULIETTE kulkee hänen perässään.)* Eläköön kuningatar!

MARGUERITE

(katsoo ympärilleen, JULIETTELE) Järkyttävä pöly. Ja stumppeja lattialla.

JULIETTE

No kun mä tuun navetasta, Majesteetti, lypsämästä lehmää. Siitä on maito melkeen loppu. Emmä oo ehtiny olkkaria siivoomaan.

MARGUERITE

Tämä ei ole olkkari. Tämä on valtaistuinsali. Miten monta kertaa se pitää sanoa?

JULIETTE

Olkoon sitten valtaistuinsali, jos Hänen Majesteettinsa haluaa. En vaan ehtiny siivota olkkaria.

MARGUERITE

Täällä on kylmä.

VARTIJA

Niin, Majesteetti, yritin laittaa tulet. Ei onnistu. Patteri ei tottele. Tavasta peittää pilviverho, joka ei selvästikään aio repeillä. Aurinko on myöhässä. Vaikka kuulin kyllä, että kuningas antoi sille esiintulokäskyn.

"Kuolen! Totta kai minä kuolen. Myöhemmin." – Kuningas Bérenger I.
"Tämä näytelmä kertoo... kaikesta!" – Suna Vuori, Helsingin Sanomat.
Absurdin teatterin klassikko Reita Lounatvuoren uutena käännöksenä, joka tuulettaa sen perusteellisesti.

NTAMO | KANSALLISTEATTERI

"Niin, Teidän Korkeutenne, te kuolette. Huomenna ette syö aamiaista. Ettekä kyllä tänään illallistakaan, ei sen puoleen. Kokki on sammuttanut kaasun. Hän palauttaa esiliinansa, viikkaa pöytäliinat ja servietit ikuisiksi ajoiksi kaappiin." – Lääkäri